

Παράθυρο για αποφάσεις

Βέττας Νίκος | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 23/06/2018 08:00 |

Η συμφωνία για τη λήξη του τρίτου προγράμματος και τη μετα-μνημονιακή σχέση με τους πιστωτές δίνει στην ελληνική οικονομία χρόνο και χώρο, αλλά δεν δημιουργεί από μόνη της κάποια δυναμική. Η έλλειψη μιας εγγενούς δυναμικής για αλλαγή ήταν, άλλωστε, από την πρώτη μέρα των προγραμμάτων προσαρμογής η καρδιά του προβλήματος της βαθιάς ύφεσης. Όσο η ελληνική οικονομία δεν μπορούσε να έχει μια αξιόπιστη νέα κατεύθυνση, αναγκαστικά απλώς συρρικνωνόταν. Όσο εύκολα εξηγήσιμο είναι πως δεν δόθηκε, σε όλη τη δεκαετία, ένα καθαρό νέο στίγμα από την πολιτική τάξη και το παραγωγικό δυναμικό της χώρας, άλλο τόσο είναι πια ξεκάθαρο πως όσο αυτό δεν θα συμβαίνει τόσο η στασιμότητα περίπου στα σημερινά επίπεδα είναι το καλύτερο που μπορούμε να περιμένουμε.

Τμήματα της συμφωνίας αντανακλούν επίσης την ένταση του ελλείμματος εμπιστοσύνης που παραμένει από το καλοκαίρι του 2015. Η σταδιακή προσαρμογή της τελευταίας διετίας μπορεί να εξάλειψε μέρος αυτού του ελλείμματος και φέρνει την οικονομία σε νέα αφετηρία, όμως η βάση εκκίνησης είναι χαμηλή.

Οι βαθμοί ελευθερίας που δίνονται είναι πολύ περιορισμένοι γιατί δεν υπήρξε επαρκής εμπιστοσύνη πως περισσότεροι βαθμοί ελευθερίας θα οδηγούσαν σε θετικές αποφάσεις.

Το κρίσιμο, λοιπόν, για τη μετα-μνημονιακή συμφωνία δεν είναι τόσο σε ποιον βαθμό δόθηκε ελάφρυνση από το χρέος, όσο τα κίνητρα για τις επιχειρηματικές και πολιτικές αποφάσεις που μπορεί να δημιουργούνται από το νέο πλαίσιο.

Ακόμη και αν είχε δοθεί μια μεγαλύτερη ελάφρυνση, ίσως ακόμη και ονομαστική διαγραφή, του χρέους, οι μακροχρόνιοι παραγωγικοί επενδυτές και τα ελληνικά νοικοκυριά θα είχαν πολύ επιφυλακτική στάση αν πίστευαν πως σε λίγα μόνο χρόνια η χώρα θα μπορούσε να κυλήσει σε μια νέα κακή ισορροπία δημιουργίας ελλειμμάτων.

Η απόφαση αντανακλά από τη μια πλευρά την πεποίθηση πως η ελληνική οικονομία ακόμη μπορεί να έχει σήμερα θετικό πρόσημο, αλλά δεν έχει επαρκή δύναμη για να κινηθεί αυτόνομα τα επόμενα λίγα χρόνια.

Παρά την επιφανειακή νηνεμία και μια πιθανή ανακούφιση, βρισκόμαστε λοιπόν, σε σταυροδρόμι ιδιαίτερης κρισιμότητας.

Ο επιπλέον χρόνος για αποφάσεις και ο πρόσθετος χώρος χρηματοδότησης που δίνεται με την απόφαση, μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατάλληλα και, δεδομένης της χαμηλής βάσης εκκίνησης, να οδηγήσει σε μια πενταετία ικανοποιητικών ρυθμών ανάπτυξης. Όμως, αν η ευκαιρία σπαταληθεί, η χώρα θα βρεθεί σε τέλμα που θα λάβει μόνιμα χαρακτηριστικά εγκλωβισμού.

Συνολικά η απόφαση επικυρώνει την πρόοδο που έχει γίνει για τη σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας και της αφαιρεί εμπόδια στο μονοπάτι που θα έχει στα επόμενα χρόνια - της δίνει χώρο και χρόνο. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν εγγυάται την πορεία που θα ακολουθηθεί. Αυτή θα καθοριστεί πια από αποφάσεις εντός της χώρας.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ

©ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ Α.Ε.

Το σύνολο του περιεχομένου και των υπηρεσιών του site διατίθεται στους επισκέπτες αυστηρά για προσωπική χρήση. Απαγορεύεται η χρήση ή επανεκπομπή του, σε οποιοδήποτε μέσο, μετά ή άνευ επεξεργασίας, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.